

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków dnia 3 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Żukowski (del.)

Protokolant: starszy protokolant Marzena Stępkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 października 2014 r. w Krakowie

sprawy z powództwa L. P.

przeciwko M. P.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. *pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy – ugodę sądową zawartą pomiędzy L. P. a M. P. w dniu 12 września 2000 r. przed Sądem Rejonowym dla Krakowa - Krowodrzy w Krakowie w postępowaniu prowadzonym pod sygn. akt III RC 539/00/K w zakresie wierzytelności należnych poczynając od dnia 20 maja 2009 r. na przyszłość,*

II. *w pozostałym zakresie powództwo oddala,*

III. *koszty postępowania wzajemnie pomiędzy stronami znosi.*

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 marca 2014 r. powód L. P. wniósł o pozbawienie w całości wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa Krowodrzy w Krakowie z dnia 12 września 2000 r. w sprawie sygn. akt III Rc 539/00/K o świadczenia alimentacyjne i o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podał, że wyrokiem z dnia 12 września 2000 r. zasądzone od powoda na rzecz będącej jego żoną pozwanej alimenty w kwocie (...) zł. miesięcznie. Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2009 r. (IV C 281/09) Sąd Okręgowy w Krakowie rozwiązał przez rozwód małżeństwo powoda i pozwanej i nie orzekł co do obowiązku alimentacyjnego żadnej ze stron. W związku z tym obowiązek stwierdzony wyrokiem z dnia 12 września 2000 r. wygasł. Po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego pozwana wniosła o zasądzenie od powoda świadczeń alimentacyjnych lecz postępowanie to umorzono. W oparciu o wyrok z dnia 12 września 2000 r. toczy się postępowanie egzekucyjne jednakże prowadzenie egzekucji zaległych świadczeń alimentacyjnych od roku 2009 r. do maja roku 2013 r. oraz alimentów bieżących od czerwca 2013 jest bezzasadne. Powód wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego do lipca 2001 r. po czym zaprzestał i świadczenia alimentacyjne podlegały przedawnieniu i termin ich przedawnienia upłynął w roku 2012. Pozwana wszczęła postępowanie egzekucyjne dopiero w maju 2013 r. a zatem roszczenia alimentacyjne uległy przedawnieniu.

W złożonej w dniu 25 lipca 2014 r. odpowiedzi na pozew pozwana oświadczyła, że powód uchylał się od płacenia alimentów a egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna. Powód znęcał się nad pozwaną. Powód zobowiązał się płacić alimenty na rzecz małoletniej córki A. P. i pieniądze te ściągał komornik. Stan zdrowia pozwanej pogorszył się.

Na rozprawie w dniu 3 listopada 2014 r. powód doprecyzował żądanie pozwu w ten sposób, że pod użytym w pozwie sformułowaniem „wyrok” miał na myśli ugodę zawartą w sprawie III Rc 539/00/K (czas rozprawy 00:01:13). Nadto powód ostatecznie oświadczył (po pouczeniu, iż zgodnie z art. 193 § 2[1] k.p.c. zmiana żądania pozwu wymaga złożenia pisma procesowego – czas rozprawy 00:05:45), że wnosi pozbawienie ugody sądowej wykonalności w całości, a zatem podtrzymał pierwotne żądanie pozwu. Nadto powód powołał się na okoliczność (czas rozprawy 00:03:55), że pozostaje w złej sytuacji majątkowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 września 2000 r. pomiędzy L. P. a M. P. została zawarta ugoda sądowa, na podstawie której L. P. zobowiązał się łożyć na rzecz M. P. alimenty w kwocie (...) zł. miesięcznie, płatne do dnia 15 każdego następującego po sobie miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek rat począwszy od dnia 1 września 2000 r.

Dowód: - akta III RC 539/00/K

W dniu 29 czerwca 2001 r. M. P. złożyła do Komornika Sądowego L. D. wniosek o prowadzenie egzekucji w oparciu o tytuł wykonawczy Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy z dnia 12 września 2000 r. sygn. III RC 539/00/K. Pismem z dnia 12 lutego 2008 r. Komornik powiadomił Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że egzekucja przeciwko L. P. jest całkowicie bezskuteczna. Pismem z dnia 16 maja 2013 r. M. P. złożyła ponowny wniosek o wszczęcie egzekucji w oparciu o tytuł wykonawczy Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy z dnia 12 września 2000 r. sygn. III RC 539/00/K.

Dowód: - akta komornicze IX Km 127/01, k. 1, 46, 51

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2009 r. Sąd Okręgowy w Krakowie orzekł rozwód małżeństwa L. P. i M. P. bez orzekania o winie stron. Wyrok uprawomocnił się z dniem 20 maja 2009 r.

Dowód: - akta XI C 281/09, k. 17, k. 30

Przy ustalaniu stanu faktycznego oparł się sąd na dowodach z dokumentów publicznych zawartych w aktach sądowych i aktach komorniczych, które stanowią dowód na okoliczności urzędowo w dokumentach tych stwierdzone.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Na uzasadnienie żądania pozwu powód powołał okoliczności, że ustało małżeństwo powoda i pozwanej zaś roszczenia o zapłatę alimentów za okres przed ustaniem małżeństwa przedawniły się z uwagi na to, że pozwana wszczęła postępowanie egzekucyjne dopiero w maju 2013 r.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego tytułem egzekucyjnym, którego dotyczy niniejsze postępowanie, jest ugoda sądowa zawarta przez powoda i pozwaną w dniu 12 września 2000 r. W chwili zawierania tej ugody strony pozostawały w związku małżeńskim, zaś roszczenia będące przedmiotem tej ugody znajdowały uzasadnienie w treści art. 27 k.r.o., stosownie do którego oboje małżonkowie obowiązani są przyczyniać się do zaspokojenia potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Z przepisu tego wynika m.in. obowiązek alimentacyjny pomiędzy nie rozwiedzionymi małżonkami. Jedną z cech tego swoistego obowiązku alimentacyjnego jest, że wygasa on na skutek ustania małżeństwa (uzasadnienie uchwały SN z dnia 5 października 1982 r. III CZP 38/82, OSNC 1983/2-3, poz. 31, uchwała SN z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 39/11, OSNC 2012/3, poz. 33). Gdy pomimo wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego pomiędzy małżonkami na skutek orzeczenia rozwodu, małżonek uprawniony do alimentów na podstawie wcześniej wydanego

prawomocnego orzeczenia sądowego, powołując się na to orzeczenie, domagał się nadal świadczeń alimentacyjnych lub je nawet egzekwował, małżonkowi, który był zobowiązany do świadczenia tych alimentów, przysługuje powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek świadczenia alimentów (art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.), co w wystarczającym stopniu chroni jego interes (uzasadnienie uchwały SN z dnia 5 października 1982 r. III CZP 38/82, OSNC 1983/2-3, poz. 31). Małżeństwo powoda i pozwanej ustalo z dniem uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 28 kwietnia 2009 r. (sygn. akt XI C 281/09), a zatem z dniem 20 maja 2009 r. Ustanie małżeństwa stron stanowi zatem zdarzenie, które spowodowało poczynając od daty nastąpienia tego zdarzenia wygaśnięcie obowiązku spełniania przez powoda świadczeń określonych ugodą z dnia 12 września 2000 r. Okoliczność, że powód – według twierdzeń pozwanej – uchylać się miał w przeszłości od spełniania świadczeń nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia. Pozbawienie wykonalności ugody co do wierzytelności należnych poczynając od dnia 20 maja 2009 r. na przyszłość nie wpływa bowiem na kwestię obowiązku uiszczenia przez powoda należności, które były należnego przed tą datą, a których powód nie uiścił. Również kwestie stosunków, które panowały pomiędzy stronami w trakcie małżeństwa oraz okoliczność, czy pozwany spełniał świadczenia na rzecz córki stron, również nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia. Powyższy stan rzeczy uzasadnia pozbawienie ugody z dnia 12 września 2000 r. wykonalności co do wierzytelności należnych poczynając od tego dnia na przyszłość, o czym orzeczono w pkt I sentencji na podstawie wyżej powołanych przepisów.

W pozostałym zakresie, tj. co do należności należnych za okres przed dniem 20 maja 2009 r. powództwo na uwzględnienie nie zasługiwało. Na uzasadnienie żądania w tym zakresie powód powołał się na przedawnienie roszczeń stwierdzonych ugodą. Zgodnie z art. 125 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również – co ma znaczenie w niniejszej sprawie - roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy a jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. Tytuł wykonawczy kwestionowany w niniejszej sprawie stanowił podstawę do wszczęcia w dniu 29 czerwca 2001 r. postępowania egzekucyjnego przed komornikiem L. D. do sygn. akt IX KM 127/01. Czynność ta przerwała bieg terminów przedawnienia. Zgodnie zaś z art. 124 § 2 k.c. w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone. Postępowanie sygn. akt IX KM 127/01 nie zakończyło się do chwili obecnej. Wprawdzie pismem z dnia 12 lutego 2008 r. komornik powiadomił Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że egzekucja przeciwko L. P. jest całkowicie bezskuteczna i nie podejmował dalszych czynności aż do momentu złożenia przez pozwaną ponownego wniosku w dniu 16 maja 2013 r. Niemniej postępowanie to nie uległo umorzeniu z mocy prawa na zasadzie art. 823 k.p.c. albowiem stosowanie tego przepisu do postępowań o egzekucję świadczeń alimentacyjnych jest wyłączone z mocy art. 1086 § 5 k.p.c. a w postępowaniu tym nie komornik nie dokonał żadnej czynności skutkującej zakończeniem tego postępowania. W powyższym stanie rzeczy ocenić należy, że roszczenia o zapłatę tych wierzytelności stwierdzonych ugodą, które należne były przed dniem 20 maja 2009 r. nie uległy przedawnieniu. Brak jest zatem zdarzenia, które powodowałoby, że wierzytelności te wygasły względnie nie mogły być egzekwowane. Natomiast powoływane przez powoda okoliczności dotyczące jego złej sytuacji majątkowej nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, albowiem sytuacja majątkowa dłużnika nie stanowi żadnej okoliczności mogących zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Mając to na uwadze powództwo w zakresie w jakim dotyczyło wierzytelności stwierdzonych ugodą z dnia 12 września 2000 r. należnych przed dniem 20 maja 2009 r. podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w pkt II sentencji na podstawie wyżej powołanych przepisów.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt III sentencji na zasadzie art. 100 k.p.c. wobec jedynie częściowego uwzględnienia żądania pozwu.